Ohvrite õigused riigiti

Prantsusmaa

Teid käsitatakse **kuriteoohvrina**, kui Teile on tekitatud kahju (nt kui Teile on tekitatud kehavigastus või Teie vara on kahjustatud või varastatud) siseriikliku õiguse kohaselt kuriteoks peetava teoga. Seaduse kohaselt on Teil kuriteoohvrina teatavad õigused enne kohtumenetlust, menetluse ajal ja pärast kohtumenetlust.

Prantsusmaal on **kriminaalmenetluse** etapid eeluurimine ja kohtumenetlus. Uurimise liik sõltub toime pandud kuriteo liigist. **Politseiuurimist** toimetavad politseiametnikud prokuröri juhtimisel ja **kohtulikku uurimist** toimetatavad kriminaalpolitsei ametnikud eeluurimiskohtuniku juhtimisel või teeb seda eeluurimiskohtunik ise.

Kui eeluurimine on lõpetatud, sõltub kogutud tõenditest, kas menetlus lõpetatakse või saadetakse asi edasi kohtusse. Kui asi jõuab kohtusse, uurib kohus kogutud tõendeid ja otsustab, kas kuriteo väidetav toimepanija on süüdi. Kui kohus otsustab, et kuriteo väidetav toimepanija on süüdi, määrab ta talle karistuse. Kui kohus leiab, et ta ei ole süüdi, ta vabastatakse või mõistetakse õigeks.

Vajaliku teabe leidmiseks klikkige alltoodud linkidel

1 - Minu õigused, kui olen langenud kuriteo ohvriks
2 - Kuriteost teatamine ja minu õigused uurimisevõi kohtumenetluse ajal
3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust
4 - Hüvitis
5 - Minu õigus saada abi ja toetust

Viimati uuendatud: 03/10/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

1 - Minu õigused, kui olen langenud kuriteo ohvriks

Millist teavet saan ma ametiasutustelt (nt politseilt, prokuratuurilt) pärast kuriteo toimumist, kuid enne, kui ma sellest teatan?

Kui kohtule või uurimisasutusele (politseile või sandarmeeriale) kuriteost ei teatata, siis ei anta Teile mingit teavet, sest kuriteo toimumisest ei olda teadlik.

Kui kohus, politsei või sandarmeeria saab kuriteost mingil viisil teada (muu kui kannatanu kaebuse alusel), kutsutakse Teid välja, et selgitada välja Teile tekkinud kahju ja kuriteo asjaolud. Samuti teavitatakse Teid Teie õigustest.

Kui teatate kuriteost politseile, sandarmeeriale või kohtule ise, küsitletakse Teid samamoodi kohe pärast asjaoludest teatamist ja Teid teavitatakse Teie õigustest.

Ma ei ela selles ELi liikmesriigis, kus kuritegu toime pandi (ELi ja kolmandate riikide kodanikud). Kuidas on mu õigused kaitstud?

Kui olete Prantsuse kodanik, võite esitada kaebuse igas Prantsusmaal asuvas politseijaoskonnas või sandarmeeriaüksuses. Kaebus vaadatakse läbi Prantsusmaal, kui see on Prantsuse ametiasutuste kohtualluvuses, või edastatakse kuriteo toimumise koha riigi asjaomastele asutustele.

Kui olete välisriigi kodanik, kes on langenud Prantsusmaal toime pandud kuriteo ohvriks, võite esitada kaebuse igas Prantsusmaa politseijaoskonnas või sandarmeeriaüksuses. Ärakuulamisel või kaebuse esitamisel võib Teid abistada tõlk. Teid teavitatakse tulemusest sobivate vahendite kaudu ja Teie õigusi kaitstakse samamoodi nagu Prantsuse kodanike õigusi. Seadus ei tee kannatanute teavitamise ja nende õiguste osas vahet kodakondsuse alusel.

Kui olete muu Euroopa Liidu liikmesriigi või Prantsusmaaga rahvusvahelise lepingu allkirjastanud riigi kodanik, on Teil õigus saada tasuta õigusabi.

Kannatanul, kes esitab kaebuse või tunnistab kupeldaja või inimkaubitseja vastu, on õigus saada ajutine Prantsusmaal viibimise luba, mis annab talle õiguse töötada, välja arvatud juhul, kui tema kohalolek ohustab avalikku korda.

Kui ma kuriteost teatan, siis millist teavet ma saan?

Kuriteost teatades küsitakse Teie kontaktandmeid, et uurimise ajal oleks võimalik Teiega ühendust võtta. Samuti tutvustatakse Teile Teie õigusi ja nende teostamise võimalusi.

Kannatanu teavitamine uurimise käigust

Teid puudutava uurimise käigu kohta võite küsida teavet politseilt, sandarmeerialt, prokurörilt või eeluurimiskohtunikult (kui juhtum on talle edastatud). Kuriteoasjas või teatavate süütegude puhul, kus olete tsiviilhageja, teavitab eeluurimiskohtunik Teid menetluse käigust iga kuue kuu järel.

Kannatanu teavitamine uurimise tulemusest

Kui uurimine on lõppenud, teavitatakse Teid tehtud otsusest: menetluse lõpetamisest, süüdistuse esitamise alternatiividest, süüdistatava kutsumisest kohtusse. Kohtumenetluse korral teavitatakse Teid kahtlustatavale esitatud süüdistustest, ülekuulamise ajast ja kohast.

Kannatanu teavitamine juhtumi edastamisel eeluurimiskohtunikule

Uurimise alustamisel annab prokurör selle üle eeluurimiskohtunikule. Eeluurimiskohtunik peab Teid teavitama kohtuliku uurimise alustamisest, Teie õigusest osaleda tsiviilhagejana ja selle õiguse teostamise korrast. Kui olete alaealine, antakse teavet Teie seaduslikele esindajatele.

Kannatanule mõeldud teates kinnitab eeluurimiskohtunik ka seda, et tsiviilhagejana on Teil õigus enda valitud või Teie taotlusel advokatuuri esimehe määratud advokaadile, andes teada, et kulud on Teie kanda, välja arvatud juhul, kui Te saate tasuta õigusabi (vt tingimused) või Teil on õigusabikulude kindlustus.

Kannatanu teavitamine kahtlustatavaga seotud asjaoludest

Teile ei pruugita alati teatada sellest, kas kuriteo väidetavat toimepanijat hoitakse eelvangistuses või ta on vanglast vabastatud.

Teisalt teavitatakse Teid alati väidetava õigusrikkuja kohtueelsest vabastamisest kohtuliku järelevalve all, kui Teie kaitseks on kehtestatud lähenemiskeeld.

Kas mul on õigus tasuta suulise või kirjaliku tõlke teenustele (kui ma suhtlen politsei või muude ametiasutustega või uurimise ja kohtumenetluse ajal)?

Kui Te teatate kuriteost, aga ei oska piisavalt prantsuse keelt, kutsub politsei või sandarmeeriaüksus tõlgi. Tõlk viibib Teie ärakuulamisel, kuid ka võimalikel kohtumistel advokaadiga ja kohtuistungil.

Uurimise ajal võite taotleda juhtumit menetlevalt kohtunikult toimiku oluliste osade kirjalikku tõlget. Oluliste dokumentide tõlge on tasuta, kuid muude dokumentide tõlkimise eest tuleb maksta.

Osa kannatanu õigusi käsitlevaid dokumente on enamikku levinumatesse keeltesse juba tõlgitud ja need annab teile politsei või sandarmeeria.

Kuidas ametiasutus tagab, et mina saan aru ja et minust saadakse aru (kui ma olen laps; kui mul on puue)?

Kui Teil on suhtlemist piirav puue, aitab Teid uurimisega tegeleva ametniku või kohtuniku kutsutud tõlk. Tõlk on koos Teiega ärakuulamise, advokaadiga kohtumise või kohtuistungi ajal.

Kui Te ei suuda lugeda, loetakse dokumendid Teile ette.

Kui olete alaealine, kuulatakse Teid üle Teie vanusele ja küpsusastmele vastaval viisil ning seda teevad eriväljaõppega küsitlejad, kellega on mõnikord kaasas psühholoog. Kui üle on vaja kuulata mitu korda, teeb seda võimaluse korral sama, Teid juba küsitlenud uurija.

Mõnes politseijaoskonnas on eraldi ruumid, et luua lapsepärane keskkond ja et ärakuulamine oleks vähem ametlik.

Ärakuulamisel võite alati nõuda enda valitud täiskasvanu kohalviibimist.

Raskete õigusrikkumiste ja eelkõige kõikide seksuaalkuritegude uurimise käigus filmitakse Teie ärakuulamist või see vähemalt salvestatakse.

Ohvriabiteenused

Kes osutab ohvriabiteenuseid?

Ohvritele pakuvad tuge ohvriabiühingud. Nende eesmärk on anda juhiseid, sotsiaal-juriidilist abi või psühholoogilist tuge kõikidele kuriteoohvritele olenemata sellest, kas nad osalevad kriminaalmenetluses või mitte.

Ühingutel on iga kõrgema astme kohtu juures ohvriabiesindused, mis aitavad ja toetavad kannatanuid, keda käimasolev menetlus puudutab.

Lisaks võivad konkreetset laadi (näiteks koduvägivalla) kuritegude ohvritele sobivat tuge pakkuda eriühendused.

Kas politsei aitab mul kohe võtta ühendust ohvriabiteenuste osutajatega?

Teid teavitatakse sobivate vahendite abil õigusest kasutada avaliku sektori asutuse või ohvriabiühingu teenust ja teile antakse nende kontaktandmed.

Seadusega ei nähta ette, et politsei või sandarmeeria võtaks ohvriabiühinguga otse ühendust, aga kui sotsiaalhoolekandetöötajad (sotsiaaltöötajad või psühholoogid) viibivad kohal kas seetõttu, et neil on palutud osaleda või et neil on valvebüroo, saavad nemad Teid menetluses abistada.

Iga departemangu avaliku julgeoleku direktoraadis töötab ohvriabiametnik. Tema ülesanne on pidada sidet ohvriabiühingutega, arvestada kannatanute vastuvõtul nende vajadusi, koondada kokku ohvritele kasulikku teavet ning jälgida kriminaalmenetluse käiku, et anda uurimise käigu kohta teavet.

Iga departemangu sandarmeerial on ohvriabi ennetus-/partner-/kontaktametnik.

Kui kellegi vastu esitatakse raske kuriteo kaebus, annab politseinik kaebuse esitajale kohe ohvriabiteenuste teabevormi, et teavitada teda riikliku ohvriabi- ja vahendusinstituudi (INAVEM) tegevusest ning edastada ohvriabiühingute ja sotsiaalteenistuste kontaktandmed.

Seejärel võib prokurör aidata kannatanul võtta ühendust otse ohvriabiühinguga.

Suurt hulka inimesi puudutava õnnetuse (massiõnnetus või terrorismiakt) puhul võidakse ohvriabiühingutele anda ohvrite nimekiri ja nad võtavad kannatanutega otse ühendust.

Kuidas kaitstakse mu eraelu puutumatust?

Uurimise ajal on teil prokuröri loal õigus mitte avaldada oma kodust aadressi, vaid esitada sandarmeeriabrigaadi või politseijaoskonna aadress või kolmanda isiku selgesõnalisel nõusolekul tema aadress.

Samuti võite taotleda kohtumenetluse kuulutamist kinniseks. Kohtunik ei saa sellest keelduda, kui Te olete langenud vägistamise, piinamise või seksuaalset rünnakut hõlmanud vägivallaaktide ohvriks. Muudel juhtudel on kohtumenetlus kinnine vaid juhul, kui Teie või mõni teine tsiviilhageja ei ole selle vastu.

Igal juhul võib meedias Teie isiku avalikustada vaid juhul, kui olete selleks loa andnud.

Peale selle on ohvriabiühingute teenused ja nende kogutavad andmed täiesti konfidentsiaalsed.

Kas ma pean kuriteost teatama enne, kui ma saan kasutada ohvriabiteenuseid?

Ohvriabiühingult toetuse saamiseks ei ole vaja enne kaebust esitada.

Isikukaitse juhul, kui ma olen ohus

Millist liiki kaitset on võimalik saada?

Kui olete sattunud koduvägivalla ohvriks, võidakse vägivallatseja sundida teie pere kodust lahkuma, keelata tal minna teatud kohtadesse või saata ta ravile või psühholoogi vastuvõtule.

Kui Teie vastu on kasutanud vägivalda teie (endine) abikaasa või elukaaslane ja Te olete tõsises ohus, võib prokurör eraldada Teie kaitseks kaugkaitseseadme (hädaabitelefoni). Koduvägivalla ohver võib lähenemiskeelu taotlemiseks pöörduda ka perekonnakohtu poole, kes kehtestab õigusrikkujale teatavad piirangud, kui on mõjuv põhjus uskuda, et väidetav vägivald on aset leidnud ja et ohver on ohus.

Samuti võib kohus Teid ja Teie peret kaitsta väidetava õigusrikkuja võimalike ähvarduste või survestamise eest, võttes meetmeid, et vältida igasugust kokkupuudet, kasutades selleks näiteks eelvangistust, kohtulikku järelevalvet või muid kohtulikke piiranguid.

Kas mulle kaitset pakub?

Ohvri kaitsmine on kohtu ülesanne. Kohus võtab arvesse tema riske ja vajadusi, et teha teatud otsuseid, näiteks keelata ühendust võtta või minna teatud kohtadesse, näiteks ohvri koju. Otsused nende keeldude kohta edastatakse politseijaoskondadele ja sandarmeeriabrigaadidele, kelle ülesanne on seejärel tagada nende otsuste täitmine. Kui süüdistatav või süüdimõistetu seda keeldu rikub, võidakse ta vahistada, sest rikkumine võib anda alust vangistuseks või süüdistuseks uues õigusrikkumises.

Kui Teile on antud erikaitsevahend (hädaabitelefon), on Teil lihtne võtta ühendust kõnekeskusega, kes hoiatab kohe lähimat politsei- või sandarmeeriaüksust, et see saaks Teile appi tulla, kui te olete ohus.

Kas keegi annab mu juhtumile hinnangu, et selgitada välja, kas kurjategija võib mind ka edaspidi ohustada?

Teid üle kuulava kriminaalpolitseiniku ülesanne on koguda esmast teavet, mis võimaldaks hinnata personaalselt just Teie olukorda ja kaitsevajadust. Politseinik edastab teabe menetluse eest vastutavale kohtule, kes tellib vajaduse korral ohvriabiühingult põhjaliku hindamise. Üks sellise personaalse hindamise eesmärke on teha kindlaks, kas õigusrikkuja võib hakata hirmutama või kätte maksma.

Kas keegi annab mu juhtumile hinnangu, et selgitada välja, kas kriminaalõigussüsteem võib mind ka edaspidi ohustada (uurimise ja kohtumenetluse ajal)?

Eespool kirjeldatud hindamise mõte on teha kindlaks ka kriminaalmenetluses osalemisest tulenev uuesti ohvriks langemise oht.

Millist kaitset pakutakse väga haavatavatele ohvritele?

Eriti haavatavaid ohvreid hindavad ja toetavad ohvriabiühingud.

Peale selle võidakse olenevalt ohvri vajadustest pakkuda järgmisi kaitsemeetmeid:

piirdutakse vaid uurimise jaoks hädavajaliku ärakuulamise ja arstliku läbivaatusega;

seksuaalvägivalla ja soopõhise vägivalla ohvrit võib küsitleda temaga samast soost uurija;

kannatanut küsitlevad sobivates ruumides väljaõppinud uurijad, kes on võimaluse korral igal ärakuulamisel alati samad.

Ma olen alaealine. Kas mul on eriõigused?

Alaealisel ohvril on täiskasvanutega samad õigused, kuid oma vanuse tõttu ka eriõigused. Kui vanemad (või seaduslikud esindajad) ei suuda alaealise huve kaitsta, määrab kohus ajutise hooldaja (lapse sugulase või volitatud isiku), kes vastutab alaealise esindamise ja tema õiguste teostamise eest.

Samuti määratakse kohe advokaat, kes kaitseb lapse õigusi ja peab viibima igal alaealise ärakuulamisel.
Teatud kuritegude, eriti seksuaalkuritegude puhul võidakse alaealine saata uurimise käigus arstlikule läbivaatusele või psühholoogilisele hindamisele, et selgitada välja talle tekitatud kahju laad ja ulatus ning otsustada, kas laps vajab asjakohast ravi või hoolt. Teatud – eriti seksuaalset laadi – õigusrikkumiste puhul on kohustuslik ohvriks oleva alaealise küsitlemist filmida, et vältida tema korduvat küsitlemist.
Samuti võib alaealine osaleda kõikidel ärakuulamistel koos enda soovitud isikuga (lähedane pereliige, seaduslik esindaja, arst või psühholoog), olenemata tema vastu toime pandud õigusrikkumise laadist.

Minu pereliige suri kuriteo tagajärjel. Millised on mu õigused?

Inimest, kes ei ole kuriteo otsene ohver, võib sellegipoolest lugeda kaudseks ohvriks ja tal võivad olla teatavad õigused.
Kaudne ohver, kes leiab, et ta on kandnud kahju – isegi kui see ei ole varaline –, võib osaleda tsiviilhagejana uurimisetapis, siis, kui juhtum on esitatud eeluurimiskohtunikule, või istungi ajal, kui kuriteo väidetav toimepanija on toodud kohtu ette.
Teisalt ei pea kaudseid ohvreid erinevalt otsestest kuriteoohvritest välja kutsuma ega neid ärakuulamistest teavitama, kui nad ei ole seda eelnevalt taotlenud.
Kannatanu peab täpsustama kantud kahju laadi, et kohtunik saaks otsustada, kas tema osalemine tsiviilhagejana on vastuvõetav, see tähendab õiguspärane.

Mu pereliige langes kuriteo ohvriks. Millised on mu õigused?

Inimest, kes ei ole kuriteo otsene ohver, võib sellegipoolest lugeda kaudseks ohvriks ja tal võivad olla teatavad õigused.
Kaudne ohver, kes leiab, et ta on kandnud kahju – isegi kui see ei ole varaline –, võib osaleda tsiviilhagejana uurimisetapis, siis, kui juhtum on esitatud eeluurimiskohtunikule, või istungi ajal, kui kuriteo väidetav toimepanija on toodud kohtu ette.
Teisalt ei pea kaudseid ohvreid erinevalt otsestest kuriteoohvritest välja kutsuma ega neid ülekuulamistest teavitama, kui nad ei ole seda eelnevalt taotlenud.
Kannatanu peab täpsustama kantud kahju laadi, et kohtunik saaks otsustada, kas tema osalemine tsiviilhagejana on vastuvõetav, see tähendab õiguspärane.

Kas mul on võimalik kasutada vahendust? Millistel tingimustel? Kas vahenduse ajal tagatakse minu turvalisus?

Vahendus on õiguslik meede, mida võidakse kasutada, kui on tõenäoline, et sellega hüvitatakse ohvrile tekitatud kahju, lõpetatakse õigusrikkumisest tulenev korrarikkumine või aidatakse kaasa kuriteo toimepanija rehabiliteerimisele.
Vahenduse kasuks võib otsustada prokurör ohvri nõusolekul või soovil.
Kui vägivalda on kasutanud kannatanu abikaasa või endine abikaasa, registreeritud partner või endine registreeritud partner, elukaaslane või endine elukaaslane, kasutatakse vahendust ainult siis, kui kannatanu on seda selgesti soovinud. Sel juhul tehakse vägivalla toimepanijale ka hoiatus.
Kui kannatanu abikaasa või endine abikaasa, registreeritud partner või endine registreeritud partner, elukaaslane või endine elukaaslane kasutab pärast vahendust taas vägivalda, ei ole vahendust võimalik rohkem kasutada.
Vahendamisel, mis võidakse anda ülesandeks kriminaalpolitseinikule, prokuröri esindajale või lepitajale, viiakse kannatanu tema julgeolekut tagades kokku kuriteo toimepanijaga, kes peab nõustuma rakendatava põhimõtte ja vahendiga. Kannatanut ei või kuriteo toimepanijaga vastastada tema tahte vastaselt, samuti tohi teda mingil juhul jätta temaga kahekesi.
Seda meedet ei kasutata, kui tundub, et kuriteo toimepanija ja kannatanu kokkuviimine võib viimast ohustada.

Kust ma leian õigusaktid, milles on sätestatud minu õigused?

Kõik Prantsuse õigusaktid on olemas sellel veebisaidil. Kannatanute õigused on loetletud kriminaalmenetluse seadustikus, eelkõige artiklites 10-2 kuni 10-5 ja D1-2 kuni D1-12.

Viimati uuendatud: 03/10/2018
Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

2 - Kuriteost teatamine ja minu õigused uurimisevõi kohtumenetluse ajal

Kuidas ma pean kuriteost teatama?

Te võite esitada kaebuse politseile või sandarmeeriale, kes edastab selle kuriteo toimumise koha või kuriteo toimepanija elu- või vahistamiskohajärgsele prokurörile.
Samuti võite saata otse prokurörile lihtkirja, selgitades selles Teie suhtes toime pandud tegusid, esitades nende kuupäevad ja kohad ning märkides oma nime ja aadressi.
Isik, kes ei ole ise kannatanu, võib kuriteost teatada samadel tingimustel.

Kuidas ma oma juhtumi kohta teavet saan?

Kannatanu teavitamine eeluurimise käigust

Kannatanu võib teda puudutava eeluurimise käigu kohta küsida teavet politseilt, sandarmeerialt, prokurörilt või eeluurimiskohtunikult (kui juhtum on talle edastatud).
Kuriteoasjas ja teatavate süütegude puhul, kus kannatanu on menetluses tsiviilhageja, annab eeluurimiskohtunik talle iga kuue kuu tagant asja käigust ülevaate.

Kannatanu teavitamine eeluurimise tulemusest

Kui eeluurimine on lõppenud, teavitatakse kannatanut tehtud otsusest: menetluse lõpetamisest, süüdistuse esitamise alternatiividest, kohtuliku uurimise alustamisest, kostja kutsumisest kohtusse. Kohtumenetluse korral teavitatakse kannatanut kuritegudest, mis on kirjas kahtlustatava toimikus, kohtuistungi toimumise ajast ja kohast.

Kaebuse esitaja teavitamine

Prokurör teavitab asja edasisest käigust kõiki, kes on kuriteost teatanud.

Kas mul on õigus tasuta õigusabile (uurimise või kohtumenetluse ajal)? Millistel tingimustel?

Kui Teil ei ole oma advokaati, saate enda õiguste ja kohustuste kohta teavet kohtutest, õiguskeskustest (*maisons de la justice et du droit*), õigusteabepunktidest (*points d'accès au droit*), linnavalitsusest ja sotsiaalkeskustest, kus ohviriabiühingud on pidevalt kohal. Seal saate oma vanusest, kodakondsusest või rahalistest võimalustest olenemata kasutada ka tasuta õigusnõustamist, mida pakuvad õiguspraktikud, sealhulgas advokaadid.
Tasuta õigusabi saate järgmistel tingimustel:
olete Prantsusmaa või muu Euroopa Liidu liikmesriigi kodanik või Prantsusmaaga rahvusvahelise konventsiooni allkirjastanud riigi kodanik või olete üldjuhul Prantsusmaa alaline elanik ja viibite riigis seaduslikult (seda tingimust ei kohaldata alaealiste või tsiviilhagejate suhtes);
Teie rahalised võimalused[1] ei ületa eelarveseaduses sätestatud maksimummäära. Seda tingimust ei kohaldata, kui olete eriti raske kuriteo (ettekavatsetud tapmiskatse, piinamine, vägivalla- või terrorismiakt, vägistamine jne) ohver, kui saate sissetulekutoetust (*revenu de solidarité active*) või eakatele mõeldud solidaarsustoetust ning Teil ei ole muid tuluallikaid või kui vaidluse sisu või eeldatavate menetluskulude seisukohast on tegu erakordse olukorraga.
Tasuta õigusabi katab:
advokaaditasu;
kohtutäituri tasu (kui seda on vaja maksta);

eksperdiarvamuse jms eest makstava tasu;
deposiidi, mida Teil tuleb võib-olla maksta.
Tasuta õigusabist võib katta kulud kas osaliselt või täielikult. Oluline on taotleda tasuta õigusabi menetluse alguses, sest enne taotluse esitamist tekkinud kulusid ei hüvitata.
Tasuta õigusabi kohta saate teavet ja taotlusvormi oma advokaadilt, õiguskeskusest, linnavalitsusest, oma elukohajärgsest kohtust või juhtumit menetlevast kohtust. Samuti saab selle vormi alla laadida lingilt https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/R1444.

---

[1] *Rahaliste vahenditega seotud tingimused tasuta õigusabi saamiseks:*
tasuta õigusabi vajaduse hindamiseks võtavad ametiasutused arvesse tulu, mida saite taotlemisele eelneval aastal 1. jaanuarist 31. detsembrini. Tulu hõlmab igat liiki sissetulekut, sealhulgas peretoetusi ja teatavaid sotsiaaltoetusi. Samuti võetakse arvesse Teie abikaasa, partneri, ülalpeetava lapse (ülalpeetavate laste) ja kõikide Teiega tavaliselt koos elavate inimeste rahalisi vahendeid.

Kas mul on õigus nõuda kulude hüvitamist (uurimises või kohtumenetluses osalemise eest)? Millistel tingimustel?

Konkreetse menetlusega seotud kulud võib teatavatel tingimustel katta Teie õigusabikulude kindlustusest, kui selle alla kuuluvad mõned või kõik õiguskulud, kohtutäituri kulud, menetlus- või tehingukulud või eksperdiarvamuse kulud.
Selle puudumisel kannab Teie taotlusel need kulud süüdimõistetud pool karistuse väljakuulutamisel ja kahju kokkuleppimise ajal kohtus.

Kas ma võin edasi kaevata, kui juhtumi uurimine lõpetatakse enne kohtusse jõudmist?

Kui prokurör otsustab eeluurimise lõppemisel jätta juhtumi menetlusse võtmata, võite esitada edasikaebuse apellatsioonikohtu peaprokurörile juhtumi tagasi lükanud kohtu alluvusalas.
Kui peaprokurör leiab, et kohtumenetlus on vajalik, võib ta nõuda prokurörilt süüdistuse esitamist. Kui peaprokurör loeb Teie nõude põhjendamatuks, teatatakse Teile, et Teie kaebust ei menetleta edasi.
Kui prokurörile esitatud kaebus on tagasi lükatud või kaebuse esitamisest on möödunud kolm kuud, võite esitada kaebuse tsiviilhagejana ka otse pädevale eeluurimiskohtunikule.
Samuti võite lasta kuriteo väidetava toimepanija otse kohtusse kutsuda, taotledes kohtutäiturilt talle kohtukutse esitamist. Sel juhul peate tasuma deposiidi, mille väärtuse määrab kohus vastavalt teie rahalistele vahenditele.

Kas ma võin osaleda kohtumenetluses?

Teile teatatakse kohtuistungi kuupäev ja Te võite ilmuda ärakuulamisele. Mõnikord ei ole kohtuistung avalik ja Te võite kohtusaali jääda vaid enda ütluste andmise ajaks. Kui kohtuistung ei ole avalik (on kuulutatud kinniseks), ei lubata Teil kogu istungil viibida, välja arvatud juhul, kui olete menetluses tsiviilhageja.
Teil on tingimusteta õigus saada kogu kohtumenetluse jooksul tuge ohvriabiühingult. Selliste ühingute liikmed oskavad Teid abistada tsiviilhagi esitamisel, võivad viibida erinevatel ärakuulamistel ning saavad Teil aidata mõista kohtunike toiminguid ja otsuseid.
Kui Teil on raskusi prantsuse keele mõistmisega või rääkimisega, kutsutakse Teile tõlk.
Kohtuistungile võib tsiviilhageja kutsuda tunnistajaid või esitada teatavate ärakuulatavate tunnistajate puhul vastuväiteid.
Kannatanu või tsiviilhageja võib kohtu eesistuja kaudu esitada küsimusi tunnistajatele ja süüdistatavale.
Lõpuks võite esitada järeldusi (kirjalikke märkusi) menetluse vormiliste külgede, õigusaktide ja/või juhtumi asjaolude kohta. Kohtunik peab nendele vastama.

Milline on minu ametlik roll õigussüsteemis? Kas ma olen või kas ma saan valida, et ma olen: ohver, tunnistaja, tsiviilhageja või erasüüdistaja?

Niipea kui õigussüsteemile või politseile ja sandarmeeriale on asjaoludest teatatud, võetakse ohvriga tema küsitlemiseks ühendust.
Süüdistatava leidmine või tema süü tõendamine ei ole ohvri kohustus, vaid prokuröri ülesanne. Siiski võidakse ohvrilt küsida üksikasju või tõendeid (arstitõendid, tunnistajate andmed jne), mis aitaksid tõde välja selgitada.
Ohvril on võimalus osaleda tsiviilhagejana, mis annab talle õiguse nõuda saadud kahju eest rahalist hüvitist ja saada abi advokaadilt.

Millised on minu õigused ja kohustused seoses minu rolliga?

Kohe, kui politsei või sandarmeeria alustab eeluurimist, küsitlevad nad ohvrit. Sel juhul teavitavad nad teda alati tema õigusest:
saada kahjutasu või muud asjaomast hüvitist saadud kahju eest, sealhulgas taastava õigusemõistmise meetmetest, kui see on asjakohane;
osaleda tsiviilhagejana kas prokuröri algatatud kohtuasjas või kuriteo toimepanija väljakutsumisel pädevasse kohtusse ilma eeluurimiseta või eeluurimiskohtunikule esitatud kaebuses;
tsiviilhagejana osalemise soovi korral kasutada advokaati, kelle ta on ise valinud või kelle on tema taotlusel pädevas kohtus määranud advokatuuri esimees. Kulud tasub ohver, välja arvatud juhul, kui need vastavad tasuta õigusabi saamise tingimustele või kui on olemas õigusabikulude kindlustus;
saada abi ühele või mitmele avaliku sektori asutusele kuuluvalt teenistuselt või heakskiidetud ohvriabiühingult;
pöörduda sobivatel puhkudel teatavate õigusrikkumiste korral kuriteoohvritele hüvitise maksmise komisjoni poole;
saada teavet ohvritele mõeldud kaitsemeetmete, sealhulgas lähenemiskeeldude kohta. Samuti teatatakse ohvrile vägivallateo toimepanija karistustest ja võimalike süüdimõistvate kohtuotsuste täideviimise tingimustest;
kasutada prantsuse keele mitteoskamisel tõlki ja oma õiguste teostamiseks vajaliku teabe tõlget;
osaleda soovi korral kõikides menetlusetappides koos seadusliku esindajaga ja enda valitud täiskasvanuga, välja arvatud juhul, kui pädev kohus otsustab põhjendatult teisiti;
esitada oma aadressina kolmanda isiku selgesõnalisel nõusolekul tema aadress.
Tunnistajana väljakutsumisel peab kannatanu ilmuma kohtusse ja andma ütlusi.
Tsiviilhageja ei pea isiklikult kohal olema, kui teda esindab advokaat. Kui aga tsiviilhageja ei ole kohal ja tal ei ole esindajat, eeldatakse, et ta on oma nõudest loobunud, välja arvatud juhul, kui ta on kohtule oma hagi kirjalikult kinnitanud.
Tsiviilhageja ja kohtusse ütlusi andma kutsutud ohver võivad istungil osalemise kulud tagasi nõuda, kui nad taotlevad seda kohtumenetluse jooksul.

Kas ma võin kohtumenetluse ajal teha avalduse või anda tunnistusi? Millistel tingimustel?

Te võite istungil teha avaldusi ja esitada tõendeid, kuid see peab vastama kohtumenetluse võistlevuse põhimõttele ning need tuleb esitada juba varem nii kaitsjale (kuriteo väidetavale toimepanijale ja/või tema advokaadile) kui ka prokurörile.
Tsiviilhagejana võite osaleda kas ise või advokaadi abil.
Te peate nimetama kahjunõude suuruse (rahasumma, mis on mõeldud varalise kahju, kannatuse, Teie kui ohvri kallal toime pandud teo tagajärjel kaotatud aja hüvitamiseks). Seda aitab Teil teha ohvriabiühing.

Millist teavet mulle antakse kohtumenetluse ajal?

Menetluse ajal teavitatakse kannatanut tema õigusest osaleda tsiviilhagejana, kasutada advokaadi abi ja teatud tingimustel tasuta õigusabi, samuti võimalusest kaasata ohvriabiühingu esindaja.
Tsiviilhagejana osalevat ohvrit teavitatakse, et teatavatel juhtudel võib ta taotleda kuriteoohvrite hüvitamise komisjonilt kahjutasu, kui kohus nii otsustab.

Kas mul on võimalik tutvuda menetlustoimikuga?

Kriminaal- ja politseikohtus ei pääse Te toimikule otse ligi, vaid peate kõigepealt saama prokurörilt loa.

Tsiviilhagejana võite aga tutvuda toimikuga olenevalt juhtumist kas otse või oma advokaadi kaudu või nõuda toimiku koopiat.

Vandekohtus võite saada tasuta ärakirjad õigusrikkumist käsitlevatest politseiaruannetest, tunnistajate kirjalikest ütlustest ja eksperdiarvamustest, samuti teiste menetlusdokumentide ärakirjad.

Viimati uuendatud: 03/10/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

3 - Minu õigused pärast kohtumenetlust

Kas mul on õigus otsus edasi kaevata?

Kui Te ei osale menetluses tsiviilhagejana, ei saa Te kohtuotsust edasi kaevata, sest ainuüksi ohvriks olemine ei tee Teist kohtumenetluse poolt.

Lisaks kui Te oletegi taotlenud kriminaalmenetluses osalemist tsiviilhagejana ja kohus on Teie avalduse rahuldanud, ei saa Te süüdi- ega õigeksmõistvat kohtuotsust ega määratud karistust edasi kaevata. Vaidlustada saate vaid otsuse osi, mis puudutavad Teid.

Millised on minu õigused pärast süüdimõistmist?

Teil on alati õigus

saada teada igast otsusest, mis keelab süüdimõistetul Teiega ühendust võtta;

saada teada karistuse täitmisele pööramisest (süüdimõistetud isiku vabastamine, karistuse vähendamine, süüdimõistetud isiku elukoha aadress jne) ohvriabiühingu (*association d'aide aux victimes*) või otse karistus- ja kriminaalhooldusasutuse (*Service Pénitentiaire d'Insertion et de Probation*, SPIP) kaudu;

taotleda kohtunikult, et see keelaks süüdimõistetul Teiega kohtuda või ühendust võtta, kui ta vabastatakse ajutiselt või tingimisi või kui karistust vähendatakse või muudetakse;

saada teada, kui süüdimõistetu põgeneb pärast süüdimõistmist ja Teie või Teie lähedased on ohus;

saada tuge ohvriabiühingult;

Teie huvide arvessevõtmisele enne süüdimõistetud isiku vabastamise otsuse tegemist ning õigus esitada enne ükskõik millise otsuse tegemist kirjalikult oma märkused 15 päeva jooksul pärast nende küsimist.

Kui osalete menetluses tsiviilhagejana, on Teil ka õigus

saada kohtult teavet Teie õiguse kohta pöörduda kuriteoohvritele hüvitise maksmise komisjoni (*commission d'indemnisation des victimes d'infractions*, CIVI) poole;

kasutada enda esindamiseks advokaati ja/või saada tasuta õigusabi;

saada teada kohtuotsusest (Teile saadetakse otsuse ärakiri).

Kui kurjategija kannab karistust, on Teil õigus

1. teatada kõikidest teie huve kahjustavatest sammudest kohtule (*autorité judiciaire*, kuhu kuulub ka prokurör);

2. saada tekitatud kahju eest hüvitist kas kahjutasuna või muu sobiva hüvitisena; vajaduse korral võidakse küsida, kas nõustute taastava õigusemõistmise meetmega;

3. saada kriminaalmenetluse seadustikus (*Code de procédure pénale*, CPP) ettenähtud juhtudel ja tingimustel soovi korral teada vangistuse lõppemisest;

4. sellele, et tarviduse korral võetaks arvesse vajadust tagada Teie meelerahu ja ohutus.

Kohtu ülesanne on tagada kõik need õigused kogu karistuse kandmise jooksul, olenemata selle liigist.

Kas mul on pärast kohtumenetlust õigus abile või kaitsele? Kui kaua?

Pärast kohtuistungit võib Teid abistada advokaat, kes oskab anda nõu edasikaebamise soovitavuse või kohtutäituri kaasamise kohta.

Samuti võite saada igal ajal abi ohvriabiühingult.

Millist teavet mulle antakse, kui kurjategija mõistetakse süüdi?

Kui kurjategija mõistetakse süüdi, teavitatakse Teid karistusest, kui see sisaldab tingimusi, mis keelavad süüdimõistetul Teiega ühendust võtta või läheneda Teie kodule.

Kui osalete menetluses tsiviilhagejana, saadetakse Teile karistuse määramist käsitleva kohtuotsuse ärakiri.

Kui süüdimõistetu kannab vanglakaristust, võidakse Teile teatada kavandatavast tingimisi vabastamisest ja küsida Teie seisukohta.

Kas mulle teatatakse, kui kurjategija vanglast vabaneb (sealhulgas ennetähtaegselt või tingimisi) või põgeneb?

Kui inimene on mõistetud süüdi teatud liiki kuriteos (vägistamine, mõrv või mõrvakatse ja enamik seksuaalkuritegusid) ning kui olete seda ohvri või tsiviilhagejana taotlenud, teatatakse Teile otse või advokaadi kaudu õigusrikkuja vabastamisest karistuse lõppemisel.

Põgenemise korral teavitab Teid prokurör.

Kas mind kaasatakse (tingimisi) vabastamist käsitleva otsuse tegemisse? Kas mul on näiteks õigus teha avaldus või esitada kaebus?

Kui on oht, et süüdimõistetud isik võib kannatanu või tsiviilhagejaga ühendust võtta ja sellist kontakti tuleks vältida, määrab karistust täitmisele pöörav kohus – kui ta otsustab süüdimõistetu ajutiselt või alaliselt vabastada – süüdimõistetule keelu võtta ühendust kannatanu või tsiviilhagejaga ning kui vaja, siis ka keelu viibida tema kodu või töökoha läheduses (kriminaalmenetluse seadustiku artikli 712-16-2 esimene lõik).

Selline keeld tuleb kehtestada – välja arvatud juhul, kui ettenähtud põhjustel tehakse vastupidine otsus – siis, kui isik on süüdi mõistetud kriminaalmenetluse seadustiku artiklis 706-47 (mis hõlmab enamikku seksuaalkuritegusid, artikli 712-16-2 teine lõige) nimetatud õigusrikkumises.

Sellistel juhtudel teavitatakse kannatanut või tsiviilhagejat meetmest ja tagajärgedest, kui kurjategija keeldu ei järgi (kriminaalmenetluse seadustiku artikli 712-16-2 kolmas lõige, vt allpool).

Tsiviilhageja nõudel võib teda esindav advokaat – kuid mitte kannatanu puhul, kes ei ole tsiviilhageja – ilmuda menetluse käigus kohtusse, kus kaalutakse viieks või enamaks aastaks vanglakaristuse (*emprisonnement* või *réclusion*) saanud isiku tingimisi vabastamise taotlust, ja teha avaldusi.

Veelgi enam, karistust täitmisele pöörav kohus võib enne otsuse tegemist teavitada kannatanut või tsiviilhagejat otse või advokaadi kaudu võimalusest esitada oma seisukoht kirjalikult 15 päeva jooksul pärast teavitamist. Kannatanu või tsiviilhageja võib saata oma seisukoha kohtule enda valitud viisil.

Kannatanu ei saa süüdimõistetu karistuse täitmisele pööramise otsuseid edasi kaevata. Kannatanu võib esitada uue kaebuse, kui kuriteo toimepanija paneb toime uusi õigusrikkumisi. Kui süüdimõistetu rikub oma kohustusi või keelde, näiteks ei pea kinni keelust kannatanuga ühendust võtta, võib kannatanu teavitada sellest tingimisi vabastamise nõuete täitmist jälgivat kohtunikku või prokuröri.

Viimati uuendatud: 03/10/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

4 - Hüvitis

Kuidas nõuda kurjategijalt kahju hüvitamist? (nt kohtuasi, tsiviilnõue, tsiviilhagi kriminaalmenetluses)

Kehtivad õigusaktid võimaldavad kõikidel, kes peavad end kannatanuks:
taotleda kohtuasjaga tegelevalt eeluurimiskohtunikult menetlusse astumist tsiviilhagejana (*constitution de partie civile*);
esitada ajutise õiguskaitse kohaldamise hagi (*action en référé*) või sisuline hagi tsiviilkohtusse (*action devant le juge civil au fond*).
1) Tsiviilnõude võib esitada kriminaalkohtule mitmel viisil.
– **Süüdistuse** (*action*) esitamine, kui prokurör ei ole kriminaalmenetlust alustanud (sellega käivitub kriminaalmenetlus).
Võimalusi on kaks:
tunnistajate vahetu kohtusse kutsumine (*citation directe*) väiksemate õigusrikkumiste (*contraventions*) või keskmise raskusastmega õigusrikkumiste (*délits*) korral;
tsiviilhagejana kriminaalmenetlusse astumise taotlus (keskmise raskusastmega õigusrikkumiste või raskete kuritegude (*crimes*) korral.
– **Sekkumine** (*intervention*), kui riiklik süüdistus on juba esitatud.
– **Taotluse esitamine tsiviilhagejana kriminaalmenetluses osalemiseks**.
Kannatanu võib avaldada menetluses tsiviilhagejana osalemise soovi kohtuistungil, kuid võib ka saata kriminaalkohtu eesistujale avalduse tähtkirjaga kättesaamiskinnituse vastu või faksiga, märkides selles, et taotleja soovib osaleda menetluses kahjutasu nõudva tsiviilhagejana, ning nimetades kahjunõude suuruse. Seda saab teha ka advokaadi kaudu.
2) Tsiviilnõude saab esitada tsiviilkohtutes tsiviilvastutuse tavaõiguse kohaselt.
Kui kannatanu esitab kahju hüvitamise hagi tsiviilkohtusse, ei saa ta kriminaalkohtus jätkata. Kui aga kannatanu soovib osaleda kriminaalmenetluses tsiviilhagejana, ei takista see tal esitada hagi tsiviilkohtusse.

Kohus andis kurjategijale korralduse hüvitada mulle kahju / maksta hüvitist. Kuidas ma saan tagada, et kurjategija järgib seda korraldust?

Kui kannatanul on probleeme hüvitise kättesaamisega, võib ta kasutada sundtäitmiseks kohtutäiturit (*huissier de justice*). Taotlus tuleb edastada postiga süüdimõistetu peamise elukoha (*domicile*) või – kui ta on vangis – vangla asukoha kõrgema astme kohtu (*tribunal de grande instance*) esimehele. Arestida võidakse:
– osa süüdimõistetu allesjäänud palgast;
– tema pangakontol olevad vahendid;
– teatavad talle kuuluvad varad.

Kas riik võib teha mulle ettemakse juhul, kui kurjategija korraldust ei järgi? Millistel tingimustel?

Kui süüdimõistetu ei maksa vabatahtlikult kannatanule hüvitist, võib kannatanu pöörduda kuriteoohvrite hüvitise väljanõudmise tugiteenistusse (*Service d'Aide au Recouvrement des Victimes d'Infractions*, SARVI). Kannatanul piisab vaid tõendamisest, et talle on lõpliku kohtuotsusega (mida ei saa edasi kaevata) välja mõistetud kahjutasu.
SARVI hüvitab vastutava isiku asemel kannatanule kuni 1000 euro ulatuses kogu kahju. Sellest suurema summa osas teeb ta 30% ettemakse kuni 3000eurose summani. Pärast ettemakse tegemist tasub SARVI puudujääva osa siis, kui ta saab süüdimõistetult raha kätte.
SARVIsse pöördumiseks peab kannatanu võtma sissenõudmise abitaotluse vormi (*formulaire de demande d'aide au recouvrement*) kõrgema astme kohtust (näiteks selle kantseleist (*guichet unique de greffe*), kannatanutega tegelema volitatud kohtuniku kantseleist (*greffe du juge délégué aux victimes*), täitebüroost (*bureau d'execution*) või ohvrite tugiametist (*bureau d'aide aux victimes*)) või õiguskeskusest (*maison de la justice et du droit*), õigusteabepunktist (*point d'accès au droit*), linnavalitsusest või muust sarnasest asutusest, kes edastab täidetud vormi ka SARVI-le.
SARVI-le tuleb taotlus esitada vahemikus kaks kuud kuni üks aasta kahjutasu määramise otsuse lõplikuks muutumise päevast arvates.

Kas mul on õigus saada riigilt hüvitist?

Terrorismi- ja muude kuritegude ohvrite garantiifond (*Fonds de garantie des victimes d'actes de terrorisme et d'autres infractions*, FGTI) maksab terrorismiohvritele hüvitist erimenetluse alusel. Samuti maksab fond hüvitist:
– vägistamise, seksuaalse rünnaku, varguse, pettuse, usalduse kuritarvitamise, väljapressimise, asja hävitamise, halvendamise või rikkumise ohvritele;
– püsiva puude või täieliku töövõimetuse põhjustanud kuriteo ohvritele;
– mõrvatu või tapetu lähedastele.
Hüvitise saamiseks fondist peab teatavatele tingimustele vastav kannatanu esitama taotluse otse kuriteoohvritele hüvitise maksmise komisjonile (CIVI) tema peamise elukoha või õigusrikkumist menetleva kriminaalkohtu asukoha kõrgema astme kohtus.
Taotlus tuleb komisjonile esitada kolme aasta jooksul teo toimepanemise kuupäevast arvates. Seda perioodi pikendatakse aasta võrra alates viimase kohtuotsuse kuupäevast.
Kui õigusrikkumine pandi toime Prantsusmaal, võidakse hüvitist maksta:
– Prantsuse kodanikele;
– Euroopa Liidu muu liikmesriigi kodanikele.
Kui õigusrikkumine pandi toime välismaal, makstakse hüvitist ainult Prantsuse kodanikele.
1) Raske tervisekahjustus
Kannatanu kahju võidakse hüvitada täies ulatuses, kui tegemist on isikuvastase süüteoga, mille tagajärjeks on surm, vigastus või püsiv puue või täielik töövõimetus vähemalt üheks kuuks, või kui kuritegu seisnes vägistamises, seksuaalses rünnakus või inimkaubanduses.
Komisjon võtab arvesse toetusi, mida on maksnud sotsiaalkindlustusasutused, vastastikuse tervisekindlustuse seltsid, kindlustusfirmad jt. Rõivaid või varalist kahju ei hüvitata.
2) Tervisekahjustus ja varaline kahju, mis on tekkinud varguse, pettuse, usalduse kuritarvitamise, väljapressimise, asja hävitamise, halvendamise või rikkumise tõttu
Kui kannatanul on tekkinud tervisekahjustuse tagajärjel täielik töövõimetus vähem kui üheks kuuks või ta on kandnud ühe seitsmest nimetatud teo tagajärjel varalist kahju, on hüvitise saamiseks kehtestatud ranged tingimused ja ülempiir.
Sedalaadi hüvitise saamiseks peab kannatanu vastama järgmistele lisatingimustele:
– kannatanu sissetulek ei tohi ületada osalise õigusabi puhul kehtestatud piirsummat rohkem kui 1,5 korda (kohandatuna kogu perekonna kuludega);
– kannatanu ei tohi saada tõhusat ja piisavat kahjuhüvitist kindlustusfirmalt, sotsiaalkindlustusasutuselt ega üheltki muult vastutavalt asutuselt;
– ainult varalise kahju korral peab õigusrikkumine olema põhjustanud kannatanule raske varalise või psühholoogilise olukorra.
Kui need tingimused on täidetud, võib kannatanu saada hüvitist kuni 4500 eurot.

Kas mul on õigus saada hüvitist juhul, kui kurjategijat ei mõisteta süüdi?

Kui süüdistatut ei mõisteta süüdi, võite esitada tsiviilkohtusse oma kahju hüvitamiseks tsiviilhagi. Te peate tõendama, et Teile tekitatud kahju eest vastutab kuriteo toimepanija.

Kuriteoohvritele hüvitise maksmise komisjoni menetlus on kriminaalkohtu menetlusest sõltumatu ning kannatanu võib komisjoni pöörduda isegi juhul, kui kriminaalkohus ei tee otsust ega määrust ja isegi kui süüdistatav mõistetakse õigeks.

Kas mul on õigus erakorralisele ettemaksele, kui ma ootan otsust oma hüvitisnõude kohta?

Kuriteoohvritele hüvitise maksmise komisjoni menetluse ajal võite taotleda ajutist hüvitist, kui Teie hüvitise saamise õigust ei ole vaidlustatud ja kui Teie kahju ei saa lõplikult kindlaks määrata sellepärast, et Teil ei ole võimalik kogusummat välja arvutada või sotsiaalkindlustusasutused ei ole makstavat summat Teile veel teatanud. Kui Te ei vasta nendele tingimustele, võib komisjoni esimees siiski otsustada, et komisjon maksab Teile ajutist hüvitist.

Viimati uuendatud: 03/10/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.

5 - Minu õigus saada abi ja toetust

Kellega ma pean abi ja toetuse saamiseks ühendust võtma, kui ma olen kuriteoohver?

Ohvriabiorganisatsioonid on loetletud ohvriabiühingute nimistus: *Annuaire des associations d'aide aux victimes*.

Te võite võtta ühendust oma elukohale lähima ohvriabiühinguga.

Ohvriabitelefon

Eriabiteenused

ohustatud lapsed: 119 – ööpäev läbi

kadunud lapsed: 116 000 – ööpäev läbi

naistevastane vägivald: 3919 – esmaspäevast reedeni kl 9–22 ning laupäeviti, pühapäeviti ja riiklikel pühadel kl 9–18

vägistamine ja seksuaalne rünnak: 0 800 05 95 95 – esmaspäevast reedeni kl 10–19

rassistlikud teod: 01 40 35 36 55 – teisipäeval, neljapäeval ja reedel kl 10.30–13.30

homofoobsed teod: 01 48 06 42 41 – esmaspäevast reedeni kl 18–22.00, laupäeval kl 14–16 ja pühapäeval kl 18–20

koolikiusamine: 3020 – esmaspäevast reedeni kl 9–20 ja laupäeval kl 9–18

Kas ohvriabi on tasuta?

Jah, ohvriabiühingute pakutav abi on **täiesti** tasuta.

Millist abi võin ma saada riiklikelt ametiasutustelt?

Arstiabi

Kannatanul on õigus pöörduda arsti poole ja saada haiglasse minnes tõend oma vigastuste kohta.

Koduvägivald

Perekonnaseisust olenemata võib kannatanu teha kõrgema astme kohtu (*tribunal de grande instance*) juures tegutseva perekonnakohtu (*juge aux affaires familiales*) kohtunikule lähenemiskeelu kiirtaotluse, et saada ajutiselt kasutada perekonna kodu ja vältida kokkupuudet vägivaldse partneriga.

Tasuta õigusabi

iga kõrgema astme kohtu juures tegutseb ohvriabibüroo (*bureau d'aide aux victimes*), mida haldab ohvriabiühing. Bürood teavitavad, juhendavad ja on kuriteos kannatanutele toeks, selgitavad neile kohtute toimimist ning kõiki nendega seotud käimasolevaid menetlusi. See võimaldab kannatanutel olla kursis: kõikide kiireloomuliste toimingutega, nagu viivitamatu ilmumine kohtusse (*comparution immédiate*);

kriminaalmenetluse käiguga.

Kannatanud suunatakse alati sellesse hüvitismehhanismi, mille tingimustele nad vastavad.

Abi on tasuta ja konfidentsiaalne.

Millist abi võin ma saada valitsusvälistelt organisatsioonidelt?

Ohvriabiühingud aitavad kannatanuid kogu menetluse jooksul, pakkudes tasuta õigus- ja sotsiaalalast teavet ning psühholoogilist tuge. Nende esindajad aitavad kannatanutel kaebust esitada või taotleda võimalust osaleda kriminaalmenetluses tsiviilhagejana. Samuti võivad nad osaleda kohtuistungitel ning aidata kannatanul mõista menetlustoiminguid ja eri poolte tehtud otsuseid.

Ohvriabiühingud võivad olla esindatud sandarmeerias ja politseijaoskondades, haiglates, kohtutes, sotsiaalkindlustusasutustes jm. Nende aadressi ja telefoninumbri saab kohtust, sandarmeerialt ja politseijaoskondadest, samuti loendist, mis asub siin.

Peale tavaliste ohvriabiühingute on hulk muid organisatsioone, kellega ei ole lepinguid sõlmitud, kuid kes on spetsialiseerunud kindlale valdkonnale, näiteks tervisekahjustustele, koduvägivallale, liiklusõnnetustele, ravivigadele vms. Mõni vägivallaohvriks sattunud naisi abistav ühing saab pakkuda naistele ja lastele ajutist elamispinda.

Viimati uuendatud: 03/10/2018

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.